

hvilken, hvilket, hvilka. *Han hade fått en klen middag, h. han fick en god aftenmåltid.* — 5) *H.* brukas, för att uttrycka motsats till en föregående mening. *Hon är mycket vacker, h. hennes syster har mera förstånd.*

HVAREST, värå'sst, adv. relat. o. interr. Se *Hvar*, adv.

HVARF, n. 3. (af fordna verbet *Hverfea*, vända tillbaka) 1) Omgång, gång. *Gå tre h. omkring huset. Skärpet går tre h. om lifvet.* — 2) Säges om det hela, det samteliga af flera likartade föremål, eller af ett ämne, då dess läge är i samma sträcka, lag, rad, jemförelsevis med andra sträckor o. s. v. af det samma. *Tunnorna voro upplagda i flera h. öfver hvarandra. Lägga, ligga i h.* — *Syn.* Lag, Lager, Bådd, Rad. — 3) Samling af flera personer, hvilka sins emellan hafva ett bestämt läge, och bland hvilka något förehafves efter ordningen af deras platser. *Låta pokalen gå hela h-fvet omkring.* — 4) Ordning, tur. *När h-fvet kommer till mig.* — *Syn.* Lag.

HVARFTALS, adv. I hvarf, lager. *Lägga h.*

HVARFÖR, varrför o. varrför, adv. 1) För hvilken, hvilket, hvilka. *Han har sålt sin frukt, h. han fått 10 r:dr tunnan.* — 2) Hvaremot. *En sjukdom, h. ingenting hjälper.*

HVARFÖRE, varrföre, adv. relat. o. interr. För hvilken orsak, af hvad skäl. *Jag vet ej, h. han gjort det. H. har han det gjort? H. icke?*

HVARFÖRUTAN, varrförütann, adv. Förutan hvilken, hvilket. *Han stack i balltet en pistol, h. han aldrig lörs gå ut.*

HVARFÖRUTOM, varrförütämm, adv. Förutom hvilket. *Hon är låghalt, h. hon äfven skelar på ena ögat.*

HVARHOS, varhós, adv. Se *Hvarjemte*.

HVARI, vari, adv. Se *Hvaruti*.

HVARIBLAND, varibrännnd, adv. Bland hvilka. *Jag har sett dessa taflor, h. äro många medelmåttiga.*

HVARIFRÅN, varifrån o. varifrån, adv. relat. o. interr. 1) Från hvilken ort, från hvilket ställe. *H. är han? Jag vet ej, h. han är.* — 2) Betecknar: a) Skiljande, afsöndring, afdrag, befrielse. *Hela summan är 100 r:dr, h. 10 afgå. Det främmande ok, h. han befriat oss.* — b) Orsak, upphof. *H. kommer det, att . . . ? Jag vet icke, h. det ryktet kommit.*

HVARIGENOM, varijennämm, adv. relat. o. interr. 1) Genom hvilken ort, genom hvilket ställe. *Staden L., h. vägen till B. går.* — 2) Genom hvilket medel, på hvilket sätt. *En utväg, h. han lätt skall uppnå sitt mål.*

HVARINIFRÅN, varinnifrån, adv. Inifrån hvilket ställe. *Ett rum, h. ett rop hördes.*

HVARINNANFÖRE, varinnanföre, adv. Innanför hvilket rum, ställe.

HVARINNE, varinne, adv. Inne i hvilken ort, hvilket rum, ställe.

HVARINOM, varinnämm, adv. Inom hvilket rum, ställe.

HVARINTILL, varintill o. vartintill, adv. Intill hvilken, hvilket. *Här är gränsen, h. du skall gå och icke längre. En trädgård, h. ett gårde angränsar.*

HVARINUTI, varinnuti, adv. Inuti hvilket rum, ställe.

HVARINVID, varinnvid o. varinnvid, adv. Invid hvilken ort, hvilket rum, ställe. *H. finnes en källa.*

HVARJE, pron. (genit. *Hvarjes*) Se *Hvar*.

Brukas som adjektiv, t. ex. *H. menniska, djur.* Såsom substantivt blott i vissa talesätt, genom elips af dit hörande substantiv, t. ex.: *Litet af h.* (ämne). — *Hvarjom och enom*, gam. dat. af *Hvar* och *en*. *Gifva h. och enom sitt.*

HVARJEHANDA, pron. a. Hvarje slags. *H. saker.* — Brukas äfven substantivt, mest såsom rubrik i litterära skrifter, i tidningar, o. s. v. *Tala om h.* — *Syn.* Ditt och datt.

HVARJEMTE, varjämte, adv. Jemte hvilken, hvilket, hvilka. *Gossen fick ett par böcker, h. bifogades några goda råd och förmaningar.*

HVARKEN, varrk'n o. varrk'n, konj. Innefattar, i förening med ett alltid efterföljande *Eller*, ett fränkännande af tvenne motsatta eller skiljaktiga begrepp. *Han är h. vacker eller ful. H. godt eller ondt. Väglaget är h. godt eller dåligt. Han h. kan eller vill. Ingen bok, h. andelig eller verldslig. H. han eller hon.*

Anm. *Hvarken* hette i fornsvenskan *Hvarti* ell. *Hvatti*, egentligen neutrum af *hvarghin* (af *hvar* och *ingin*, ingen).

HVARMED, varméd, adv. relat. o. interr.

1) Med hvilken, hvilket, hvilka. *Han tog ett kölltstycke, h. han gick sin väg. H. skole vi roa oss?* — 2) Genom hvilket medel, medelst hvilken, hvilket, hvilka. *Ett medel, h. ni kan vinna er afsigt. Han hade skaffat sig dyrkar, h. han uppdyrkade alla dörrarna.*

HVARMEDELST, varméd'lst, adv. Genom hvilket medel. *H. han vann sitt ändamål.*

HVAROM, värå'mm o. varå'mm, adv. relat. o. interr. 1) Om hvilken, hvilket, hvilka. *Det ämne, h. nyss talades. H. är frågan? H. disputerar man?* — 2) Hvaromkring. *Paketet, h. snöret lindades.*

HVAROMKRING, varå'mmkring, adv. Omkring hvilken, hvilket. *Gården, h. ett staket är uppsatt. I trakten h., omkring hvilken trakt.*

HVARPÅ, varpå o. varpå, adv. relat. o. interr. 1) På hvilken, hvilket, hvilka. *En bänk, h. han satte sig. Det, h. han tänkte. H. tänker ni? H. jag ingalunda tviflar.* — 2) Efter hvilken tid, händelse, gerning. *Han fick afslag, h. han genast gick. H. följde en lång kedja af vedervärdigheter. H. han sade, att . . .*

HVARs, varrs, genit. *Hvar*; se d. o.

HVARSTÄDES, varstäss, adv. (fam.) *Något h., nästan på hvarje ställe.*

HVART, varrt, adv. relat. o. interr. (sammandraget af *Hvaråt*) 1) Till hvilket ställe. *H. har han gått? Jag vet ej, h. han gått.* — 2) Till hvilket slut, hvilken utgång. *H. skall detta taga vägen? Ingen vet, h. detta kan leda till sluts.*

HVARTHÄN, varrt'hän, adv. Se *Hvart*. — Betyder egentl.: till hvilket ställe härifrån.

HVARTILL, vartill o. vartill, adv. relat. o. interr. 1) Till hvilken, hvilket, hvilka. *Ett brott, h. han icke är skyldig. Ett arbete, h. fordras tid. H. jag icke råder. H. ville han tvinga honom?* — 2) Till hvad mål, slut, utgång, ändamål. *Här ser man, h. lättjan leder. H. han begagnade en dyrk. H. äfven mycket bidrog, att . . . H. skall detta tjena?* — 3) Se *Hvartintill*. — 4) Hvarförutom. *Han har 1000 r:dr i lön, h. han har fria husrum.*

HVARTUT, varrtüt, adv. relat. o. interr. (fam.) Till hvilket mål. *Jag märker nog, h. det systar, lutar.*

HVARTÅT, varrtåt, adv. Se *Hvartåt*.

HVARUNDER, varunn'dr, adv. 1) Under hvilken, hvilket, hvilka. *Ett träd, h. man är i skydd*